

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Suppletieaanvraag ontplofbare oorlogsresten

Zaak- & documentnr. : Z/23/117645 201642296

Opsteller : Michel Bakker

Portefeuillehouder : Arend van Hout

Afdeling : Advies

Samenvatting

Gemeenten kunnen via het gemeentefonds in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (de zogenoemde bommenregeling). Het vergoedingspercentage is 68% van de gemaakte kosten en kan middels een raadsbesluit bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden teruggevraagd.

Beslispunten

1. Akkoord te gaan met de suppletieaanvraag voor de kosten van de gemeente voor opsporing en ruiming van ontplofbare oorlogsresten van **€ 22.675,-** exclusief BTW. (Conform de 68%-suppletieregeling wordt **€ 15.419,-** ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).
2. Akkoord te gaan met de suppletieaanvraag voor de kosten van derden voor opsporing en ruiming van ontplofbare oorlogsresten van **€ 6.791,50** exclusief BTW. (Conform de 68%-suppletieregeling wordt **€ 4.618,22** ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).

Aanleiding

Het is noodzakelijk dat in Westervoort onderzoek wordt gedaan naar ontplofbare oorlogsresten in de grond voordat men grondroerende werkzaamheden uitvoert. Dat komt omdat tijdens de Tweede Wereldoorlog veel resten zijn achtergebleven.

De gemeente Westervoort heeft in het jaar 2023 onderzoek gedaan naar ontplofbare oorlogsresten ten behoeve van een woningbouwproject aan de Clossei. Deze onderzoekskosten zijn in totaal € 22.675 exclusief BTW (zie bijlage "Overzicht kosten ontplofbare oorlogsresten 2023").

Woningbouwvereniging Vivare is in het jaar 2022 begonnen aan een renovatieproject aan de Vredenburgstraat in Westervoort. Een deel van de onderzoekskosten zijn in het jaar 2023 gefactureerd. Deze kosten zijn € 6.791,50 exclusief BTW (zie bijlage "Overzicht kosten ontplofbare oorlogsresten 2023").

Planning

Aanvragen die vóór 1 april door het ministerie van BZK zijn ontvangen worden, na beoordeling, in het jaar van ontvangst toegekend.

Beoogd effect

Met het raadsbesluit wordt de suppletieaanvraag ingediend bij het ministerie van BZK voor een bijdrage van de kosten van het opsporen en ruimen van explosieven waardoor de lasten van het onderzoek met 68% wordt verlicht.

Argumenten

1.1 Het geld is via het gemeentefonds beschikbaar.

In Nederland is een vangnet ingericht om de kosten die samenhangen met het opsporen van ontplofbare oorlogsresten te dekken. Dit vangnet is in de vorm van een suppletie uit het gemeentefonds ingericht. Indien de gemeenteraad besluit tot het aanvragen van de suppletie van ontplofbare oorlogsresten, wordt een bijdrage van 68% van de projectkosten ontvangen. De overige 32% valt ten laste van het project zelf (voor de gemeente respectievelijk Vivare). In het gemeenteraadsbesluit dient te worden aangegeven wat het bedrag (exclusief btw) van de suppletieaanvraag is.

1.2 In de Tweede Wereldoorlog is hevig gevochten in en rond Westervoort. De bodem bevat daardoor nog explosieven uit die tijd.

Uit vooronderzoek is gebleken dat het aantreffen van explosieven bij dit soort projecten niet kan worden uitgesloten. Onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten is hierdoor noodzakelijk en zorgt voor extra kosten. Om die reden is het eerdergenoemde vangnet ingericht.

1.3 Onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten is in het belang van de veiligheid.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder strenge veiligheidscondities. Dit is van belang omdat een explosief bij ontbranding ernstig letsel kan veroorzaken. Tevens wordt op deze wijze de veiligheid gewaarborgd voor werklieden en omwonenden. Als wordt geconcludeerd dat uit vooronderzoek mogelijk explosieven in de grond zitten, dan worden deze ook verwijderd. De bodem wordt dus na onderzoek altijd vrijgemaakt van ontplofbare oorlogsresten.

2.1 Het indienen van gemaakte kosten door derden is te rechtvaardigen.

Doordat in Westervoort tijdens de Tweede Wereldoorlog veel ontplofbare oorlogsresten in de grond zijn achtergebleven moet onderzoek naar deze explosieven plaatsvinden voordat de grondroerende werkzaamheden plaatsvinden. Bijbehorende kosten moeten dus sowieso door de gemeente of door derden worden gemaakt. De beschikbare gelden zijn voor deze werkzaamheden bedoeld. Omdat werkzaamheden uitgevoerd door gemeenten of derden hetzelfde maatschappelijke belang dienen (namelijk woningen bouwen voor onze inwoners), zou het maken van onderscheid tussen de gemeente of derden niet rechtvaardig zijn.

Kanttekeningen

2.1 De vergoeding voor derden wordt met terughoudendheid behandeld

Alleen gemeenten kunnen een aanvraag indienen bij het ministerie van BZK. De mogelijkheid bestaat voor gemeenten om kosten van derden hierin mee te nemen. Het ministerie van BZK heeft hier in principe geen bezwaar tegen, maar acht terughoudendheid van belang omdat de regeling in eerste instantie bedoeld is voor maatschappelijke doeleinden. Desondanks bepaalt de gemeente of het opnemen van de kosten van derden in het raadsbesluit in het betreffende geval legitiem is. In argument 2.1 hebben wij onderbouwd waarom we dit legitiem vinden. De praktijk leert bovendien dat andere gemeenten de kosten, zoals Vivare heeft gemaakt, ook opvoeren.

Financiële paragraaf

De kosten worden voor 68% vergoed door het ministerie van BZK. Om de bijdrage dit jaar te ontvangen dient de aanvraag voor 1 april 2024 te worden ingediend bij het ministerie van BZK.

Relatie met het herstelplan

Het voorstel past binnen de kaders van het herstelplan.

Participatie en communicatie

Als door de gemeenteraad akkoord wordt gegeven op de suppletieaanvraag, dan wordt de woningbouwvereniging zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Het raadsbesluit wordt ook doorgestuurd naar het ministerie van BZK met het verzoek de bijdrage over te maken naar de gemeente.

Duurzaamheid

De ontplofbare oorlogsresten bevatten materiaal dat (bij corroderen) schadelijk kan zijn voor de bodem. Daarnaast kan het in handen van een particulier gevaar opleveren. Door onderzoek te doen en het ruimen van ontplofbare oorlogsresten wordt de schadelijkheid en het mogelijke gevaar weggenomen. Door akkoord te gaan met de vergoeding wordt toekomstig onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten gestimuleerd.

Intergemeentelijke samenwerking

Er is geen intergemeentelijke samenwerking. Enkel met het ministerie van BZK en Vivare.

Bijlagen

201642306 - Raadsbesluit

201642301 - Overzicht kosten ontplofbare oorlogsresten 2023

Westervoort, 23 januari 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter MA
secretaris

drs. A.J. van Hout
burgemeester